

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในประเทศไทยมีชาวจีนอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นบทบาทของชาวจีนจึงเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวไทยอย่างใกล้ชิด (พลกร อังกินันท์, 2515: 1) จากการนิยามบทบาทโดยทั่วไปของชาวจีนในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าชาวจีนเข้ามามีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย (พลกร อังกินันท์, 2515: 26)

สาเหตุที่ชาวจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทยเนื่องมาจากเหตุการณ์ภายในประเทศจีนเองและความต้องการแรงงานอย่างมากของไทย วิถีชีวิตของชาวจีนอพยพนั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือกลุ่มที่ประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือจะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีและสามารถแทรกซึมเข้าไปในระบบศักดินาของกลุ่มชนชั้นสูงของไทยได้ อีกกลุ่มหนึ่ง คือกลุ่มที่ประสบความสำเร็จกว่าประชาชนชาวไทยทั่วไป กลุ่มนี้จะกระจ่ายไปอยู่ตามเมืองต่างๆของไทย มีความสัมพันธ์กับคนไทยเป็นอย่างมากทางด้านการค้า (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2527: 108-109) คุณภาพของชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยนั้นนับเป็นประชากรที่มีคุณภาพในระดับหนึ่ง กล่าวคือเป็นคนที่กล้าเสี่ยงในทางธุรกิจ เป็นคนที่เคยชินกับระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา ชยันยันแข็ง อดทนต่องานหนัก แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นประชากรที่ขาดคุณภาพ กล่าวคือเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการไต่เต้าไปสู่ความสำเร็จในทางสังคมหรือในด้านเศรษฐกิจจากประเทศจีน หรือมีมโนทัศน์ที่เอนกทุนจากประเทศจีนเข้ามาเริ่มกิจการในประเทศไทยมีแต่แรงงานเท่านั้นที่ถูกขนย้ายมาสู่ประเทศไทย (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2527: 109)

จีนเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ส่วนอารยธรรมด้านอื่นๆของจีนก็เจริญสืบเนื่องต่อกันมามากมายไม่ว่าจะเป็นด้านวรรณคดี หรือทางด้านศิลป-วิทยาการต่างๆ ชาวจีนอพยพได้นำเอาอารยธรรมจีนเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสังคมไทยเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากชาวจีนอพยพมิใช่ชาวจีนชั้นสูง อารยธรรมที่ชาวจีนเหล่านี้นำมา

จึงมีเพียงฝีมือช่างเขียน ช่างปูน การก่อสร้างแบบจีนและนวนิยายอิงพงศาวดาร (ซึ่งชาวจีนชั้นสูงเหยียดว่าเป็นวรรณกรรมชั้นต่ำ) (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2517: 110) ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นที่ต้นเต็นของชนชั้นสูงไทยในช่วงต้นรัตนโกสินทร์เป็นอย่างมาก สำหรับความสัมพันธ์ด้านวรรณกรรมนั้น การถ่ายทอดวรรณกรรมจีนมาสู่วรรณกรรมไทย เริ่มต้นตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐาน แต่สันนิษฐานว่าเริ่มตั้งแต่ชาวจีนเข้ามาในเมืองไทย คงนำิทานและนิยายจีนมาแล้วสู่คนไทยฟังตั้งแต่สมัยอยุธยาหรือก่อนหน้านั้นแล้ว (สมพันธ์ เลขพันธ์, 2532: 75) แต่ยังไม่ปรากฏในวรรณกรรมไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนทางด้านวรรณกรรม เริ่มมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยมีการนำเอาพงศาวดารของจีนมาแปลเป็นภาษาไทย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องใหม่ที่แปลกใหม่ของวงวรรณคดีไทย (กหลาบ มลลิกขมาส, 2532: 194) จากความแตกต่างทางด้านเนื้อเรื่องทำให้พงศาวดารจีนได้รับความนิยมอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องสามก๊ก ทำให้เกิดการแปลพงศาวดารจีนต่อมาอีกหลายรัชกาล (รินฤทัย สัจจพันธ์, 2528: 119)

พงศาวดารจีนเริ่มเผยแพร่ออกสู่สายตาประชาชนทั่วไป เมื่อหมอบลัดเล่ย์ตีพิมพ์พงศาวดารจีนเป็นเล่มเพื่อจำหน่าย จนในปีพ.ศ. 2464 ได้มีการนำ "เรื่องจีน" ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน (วินัย สุกใส, 2535: 40) ลักษณะของเรื่องจีนที่ลงพิมพ์นั้นมิใช่มีแต่เรื่องพงศาวดารจีนเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องจีนที่แต่งขึ้นใหม่โดยเลียนแบบเรื่องพงศาวดาร

จากบทความเรื่องวรรณกรรมจีนในไทย ของธรรมเกียรติ กันอริ กล่าวถึงพัฒนาการของวรรณกรรมจีนในไทยว่ามีพัฒนาการไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากสาเหตุเรื่องสมัยนิยมและผลกระทบทางการเมือง เพราะแต่เดิมมีความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนเป็นลักษณะพี่น้อง จนปลายสมัยรัชกาลที่ 4 สังคมไทยจึงเปิดกว้างรับชาวจีนมากกว่าแต่ก่อน ชาวจีนผู้ขายแรงงานส่วนหนึ่งยกระดับตนเองจนกลายเป็นบรรพบุรุษกษัตริย์ของไทย ในสมัยรัชกาลที่ 6 เศรษฐกิจปั่นป่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ การก่อตัวของลัทธิชาตินิยมจีนและประเด็นเรื่องเชื้อชาติได้ถูกโจมตีอย่างหนัก บทพระราชนิพนธ์ ยิวแห่งบูรนาทิด นับเป็นการโจมตีชาวจีนอย่างรุนแรง ในระยะนี้ยังระแวงต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของจีน เพราะเป็นช่วงที่ ดร. ซุนยัตเซ็น ก่อตั้งลัทธิไตรราชฎ์ หนังสือไทยที่แปลเรื่องลัทธิไตรราชฎ์ในครั้งนั้นถูกรัฐบาลสั่งเก็บ และยังเมื่อประเทศจีนก้าวขึ้นสู่ระบอบสาธารณรัฐแห่ง

ลั้งคณิยม เรื่องจีนจึงเป็นเรื่องต้องห้ามที่สุด (ธรรมเกียรติ กัณธรี, 2529: 20-21)

แต่ถึงกระนั้นเรื่องจีนแปลก็ยังคงมีการตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์รายวัน จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2475 เรื่องจีนเริ่มเสื่อมความนิยมลงจนเห็นได้ชัดเนื่องจากต้นฉบับมีไม่พอกับการแปล เรื่องที่แต่งเลียนแบบเรื่องพงศาวดารก็พิสดารจนเกินไป ทั้งยังมีเนื้อหาซ้ำซากทำให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องอ่านสำนวนภาษาและเนื้อเรื่องแบบเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง (วินัย ลุกไธ, 2535: 40)

จนกระทั่งประมาณปีพ.ศ. 2500 เรื่องจีนจึงกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีนประเภทอิงพงศาวดารจีน หรือประวัติศาสตร์จีนที่นักเขียนสมัยหลังได้เขียนขึ้น โดยอาศัยเค้าโครงเกร็ดพงศาวดาร หรือชื่อบุคคลในวรรณกรรมจีนยุคโบราณตัวละครล้วนแต่มีความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ที่เรียกว่า "กำลังภายใน" (ธวัช ปุณโณทก, 2527: 117)

เนื้อหาส่วนใหญ่ของวรรณกรรมจีนกำลังภายใน จะเป็นการล้างแค้นแทนบิดามารดา การล่าล้างหารเพื่อช่วงชิงความเป็นใหญ่ การนิทภัยคุณธรรมที่ต้องเช่นฆ่าผู้คนที่ เป็นฝ่ายอธรรมตัวเองจะเป็นผู้ทรงคุณธรรมไฝ่สันติ ต้องการเห็นบ้านเมืองสงบสุข ช่วยเหลือบ้านเมืองปราบปรามพวกฉ้อราษฎร์บังหลวง วรรณกรรมจีนกำลังภายในดำเนินเรื่องรวดเร็ว ทั้งมีการผูกเรื่องให้สลับซับซ้อนพิศดารชวนให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ (เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์, 2524: 25)

คุณค่าของวรรณกรรมจีนกำลังภายในที่มีมากที่สุด คือ คุณค่าทางด้านสุนาษิต คำหนังเพย คติสอนใจ ด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยมในการดำเนินชีวิตเป็นภาพที่เหนือวิสัย แบ่งออกเป็นฝ่ายธรรม จะยึดมั่นในคุณธรรม มีสัจจะ และมีมือ เก่งกล้า ส่วนฝ่ายอธรรม เจ้าเล่ห์ กลอกกลิ้ง มีความสามารถในการทำความชั่วร้าย ได้ทุกชนิด

นอกจากนี้วรรณกรรมกำลังภายในยังกล่าวถึงความขัดแย้งในจิตใจของผู้คน ความดีเลว และด้านที่จอมปลอมของบรรดาวีรบุรุษที่ยกย่องตนเองว่าเป็นผู้กล้า แต่ก็

เป็นความขัดแย้งให้ตัวละครหลักหนีทศจักร (สังคม) ดังจะเห็นได้ว่ายอดคนจำนวนไม่น้อยในวรรณกรรมประเภทนี้มักหลีกเลี่ยงความลับสนวนววยในโลกเข้าสู่ป่า ดังนั้นวรรณกรรมกำลังภายในจึงไม่ใช่วรรณกรรมที่สะท้อนภาพสังคมเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม แต่เป็นเครื่องมือที่ใช้ผ่อนคลายความตึงเครียด และใช้อ่านเพื่อให้เกิดความรอบรู้อื่นขึ้น (วิเวก เอกดำรง, 2522: 448)

ในขณะที่วรรณกรรมกำลังภายในยังคงได้รับความนิยมอยู่นั้น ก็ได้เกิดวรรณกรรมรูปแบบใหม่ขึ้น คือ นักเขียนเขียนนวนิยายชีวิตเกี่ยวกับคนจีนในเมืองไทย นวนิยายประเภทนี้จะเป็นนวนิยายที่แต่งโดยคนไทย เป็นภาษาไทย แทนที่จะเป็นวรรณกรรมจีนแปลเหมือนในยุคแรกๆ นวนิยายประเภทนี้จะ เป็นแบบสมจริงทั้งยังแสดงแนวคิดและทรรศนะของคนจีนในเมืองไทยอย่างเด่นชัด ฉากต่างๆเป็นฉากในเมืองไทย (ชวีช ปรดิโฑทก, 2527: 119) ผู้บุกเบิกในการเขียนลักษณะนี้คือ "โบตัน" (สุภา ลือศิริ) ด้วยเรื่องจดหมายจากเมืองไทยแสดงชีวิตความเป็นอยู่และลักษณะสังคมไทยและจีนอย่างแจ่มชัดและจริงจังอย่างไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อน (ขวัญดี รักพงษ์, 2520: 130) เรื่องจดหมายจากเมืองไทยนี้จึงเป็นนวนิยายเรื่องแรกที่เสนอภาพสังคมจีนในเมืองไทย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากที่สุดที่ศึกษา นวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย เรื่องจดหมายจากเมืองไทยซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้รู้จักเป็นอย่างดีจนถึงเรื่องลอคลายมังกรเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ได้รับนิยมนั้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะมุ่งศึกษาลักษณะเด่นเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบนวนิยายไทยตั้งแต่ต้น.ศ. 2512-2533 ที่เสนอภาพสังคมจีนในเมืองไทยในด้านองค์ประกอบของเรื่อง และทัศนคติของนักเขียนเหล่านี้ที่มีต่อชาวจีนในนวนิยาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์ (2524) กล่าวถึงวรรณกรรมจีนกำลังภายในว่ามีโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงข้อขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายธรรมะกับอธรรม และผลของความขัดแย้งนั้นฝ่ายธรรมะชนะเสมอ แก่นของเรื่องจึงแสดงให้เห็นกิเลสของมนุษย์เป็นเครื่องก่อให้เกิดความทุกข์มากกว่าความสุข ตัวละครส่วนใหญ่มีลักษณะเหนือธรรมชาติในด้านความสามารถ แต่มีความสมจริงในด้านอุปนิสัยและอารมณ์ การสนทนามีลักษณะเฉพาะในด้านการใช้คำคม คำทักทาย และคำบริภาษ จุดเด่นของสถานที่และเวลาของเรื่องอยู่ที่การพรรณนา

ให้เกิดจินตภาพ กลวิธีในการแต่งมีหลายวิธี เนื้อเรื่องมีขนาดยาวมากแต่ผู้แต่งสามารถพัฒนาเรื่องได้อย่างเร้าอารมณ์ผู้อ่านตลอดเวลาโดยอาศัยกลวิธีต่างๆ กับท่วงทำนองแต่งประกอบด้วยถ้อยคำ ภาษาและโวหารที่กินใจ คุณค่าประการสำคัญในวรรณกรรมจีนกำลังภายในคือการแสดงให้เห็นถึงจริยธรรมในด้านความกตัญญูต่อบิดามารดาและอาจารย์ ความรักชาติ ความถูกต้องและความยุติธรรม

สาวิตรี ทันทะสุต (2527) กล่าวถึงชุมชนชาวไทย จีน และตะวันตก ในกรุงเทพฯ ต่างก็มีการก่อตัวมาตั้งแต่สมัยก่อนรัตนโกสินทร์แล้ว โดยมีบริเวณที่ตั้งอยู่ริม 2 ฝากฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นสำคัญ ปัจจัยที่ทำให้ชาวจีนตัดสินใจมาเมืองไทยกล่าวคือ ในเมืองจีนเวลานั้นกำลังเกิดภัยพิบัติทั้งจากการสู้รบแบ่งอำนาจทางการเมือง ตลอดจนทุนภิกษย์ทางธรรมชาติต่างๆ ซึ่งทำให้ประชาชนต้องประสบกับความอดอยากยากจน ชาวจีนที่เข้ามาใหม่นั้น ส่วนมากมักอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เพราะเป็นศูนย์กลางการค้า และการปรับปรุงประเทศในด้านต่างๆ คนเหล่านี้ได้เข้ามาใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยโดยมีที่ตั้งชุมชนของแต่ละกลุ่มชนแบ่งแยกออกจากกันอย่างค่อนข้างเห็นได้ชัด ที่ตั้งของชุมชนชาวจีนนั้นมีที่ตั้งสำคัญคือ แถบใต้กำแพงพระนครหรือที่รู้จักกันในนาม สำเหร่ ในแต่ละชุมชนจะมีการแบ่งชนชั้นและกลุ่มชนในสังคม วิธีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเดียวกันจะมีแนวทางใกล้เคียงกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบอาชีพก็จะมี การแบ่งแยกระหว่างชนชั้นสูงกับสามัญชน นอกจากนี้สาวิตรียังได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวไทยกับชุมชนชาวจีนว่าเป็นไปใน 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ในระหว่างฝ่ายผู้ประกอบการที่ชาวจีนเป็นผู้ดำเนินธุรกิจ โดยที่ชาวไทยมิได้เข้าไปมีบทบาทมากนักเพราะไม่มีความชำนาญ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค โดยจะอยู่ในฐานะที่ชาวจีนเป็นผู้ประกอบการ และชาวไทยเป็นฝ่ายบริโภค นอกจากนี้ยังเสนอให้เห็นถึงปัญหาจากชาวจีนที่เกิดจากพวกฮองยี่ และปัญหาการประท้วงในกรณีต่างๆของชาวจีน แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถคลี่คลายปัญหาต่างๆ เหล่านี้ลงไปได้ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวไทย กับจีนในกรุงเทพฯ จึงเป็นไปในทางที่ดีมากกว่าจะมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกัน

กิตติยาวิติ เกษมสันต์ (2535) กล่าวถึงการวิเคราะห์นวนิยายของโบทันจำนวน 31 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์สำนึกนิยมในนวนิยายโดยการศึกษาชีวประวัติของผู้เขียน เอกสารทางจิตวิทยาและองค์ประกอบของนวนิยายประกอบการวิเคราะห์นวนิยายตามแนวสำนึกนิยม

ผลการศึกษาปรากฏว่านวนิยายในช่วงแรกเป็นลักษณะของนวนิยายในแนวพาฝัน (Romanticism) แต่เริ่มมีลักษณะลัทธิจริงนิยม (Realism) ในช่วงที่สองเป็นลักษณะของ นวนิยายแนวลัทธิจริงนิยมอย่างชัดเจนให้เห็นอิทธิพลของสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการ อบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว นำเสนอเรื่องการต่อสู้เพื่อยกระดับฐานะของบุคคล รวมทั้งการต่อสู้กับการเอาเปรียบในรูปแบบต่างๆ ส่วนในช่วงที่สามเพิ่มการเสนอภาพเลวร้ายในสังคมมากขึ้นทำให้นวนิยายในช่วงนี้เริ่มเข้าสู่แนวการเขียนแบบธรรมชาตินิยม (Naturalism)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวรรณกรรม โดยเฉพาะนวนิยายไทยที่เสนอภาพ สังคมชาวจีนในเมืองไทยที่ยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยมาก่อน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบนวนิยายไทยตั้งแต่พ.ศ. 2512-2533 ที่ เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย ในด้านองค์ประกอบของเรื่อง
2. เพื่อวิเคราะห์ทัศนคติของนักเขียนเหล่านี้ที่มีต่อชาวจีนในนวนิยาย

สมมติฐานในการศึกษา

นวนิยายเรื่องจดหมายจากเมืองไทยของโบตันเป็นนวนิยายไทยเรื่องแรกที่เสนอ ภาพของสังคมชาวจีนในเมืองไทย นวนิยายไทยที่เสนอภาพของสังคมชาวจีนในเมืองไทย นี้มีบทบาททำให้เข้าใจวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพสังคมของชาวจีนใน เมืองไทย

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษานวนิยายที่กล่าวถึงลักษณะชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวจีนในเมืองไทย
2. นวนิยายที่จะนำมาศึกษานี้จะต้องมีชาวจีน หรือชาวจีนเชื้อสายไทยเป็นตัว

ละครเอกหรือเป็นตัวดำเนินเรื่อง

3. นวนิยายที่ใช้ในการศึกษาเป็นนวนิยายที่พิมพ์จำหน่ายครั้งแรกระหว่างพ.ศ. 2512-2533

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าใช้วิธีศึกษาแบบวิจัยจากเอกสารและหนังสือ (DOCUMENTARY-RESEARCH) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ค้นคว้าข้อมูล
2. ศึกษาวิวัฒนาการของวรรณกรรมไทยที่เกี่ยวกับจีน เพื่อดูที่มาของนวนิยายที่เสนอภาพสังคมจีนในเมืองไทย
3. วิเคราะห์ภาพสังคมชาวจีนในวรรณกรรมไทยก่อนพ.ศ. 2512
4. วิเคราะห์องค์ประกอบของนวนิยายที่เสนอภาพชาวจีนในเมืองไทย
5. ศึกษาภาพของสังคมชาวจีนในเมืองไทยตามประเภทของนวนิยาย
6. สืบค้น และวิเคราะห์ทรรศนะ แนวคิดที่ได้จากนวนิยายประเภทนี้

คำจำกัดความคำว่า "ชาวจีน" (เฉพาะการวิจัยครั้งนี้)

"ชาวจีน" ได้แก่ชาวจีนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย รวมถึง "ลูกจีน" ที่เกิดในเมืองไทยถือสัญชาติไทย มีบิดาหรือมารดาเป็นจีน

การคัดเลือกนวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย ให้หลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้คือ

1. เป็นนวนิยายที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับการอพยพเข้ามาในประเทศไทยของชาวจีน
2. เป็นนวนิยายที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับชาวจีนเชื้อสายไทย ซึ่งลักษณะความเป็นชาวจีนนั้นมีผลกระทบต่อเนื้อเรื่อง
3. เป็นนวนิยายที่มีตัวละครเอกหรือตัวดำเนินเรื่องเป็นชาวจีน

4. เป็นนวนิยายที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชาวจีน

นวนิยายไทยตั้งแต่พ.ศ. 2512-2533 ที่ตรงตามหลักเกณฑ์มีดังนี้คือ

1. จดหมายจากเมืองไทย	โดย โบตัน	พ.ศ. 2512
2. อยู่กับกัง	โดย หยก บุรพา	พ.ศ. 2519
3. ทายาทปองแปง	โดย นลิน บุขกร	พ.ศ. 2520
4. กตัญญูนิศวาส	โดย หยก บุรพา	พ.ศ. 2521
5. ไม้ต้องลม	โดย โบตัน	พ.ศ. 2523
6. ตึกฝรั่ง	โดย รพีพร	พ.ศ. 2524
7. เขยใหม่	โดย ลักษณะ โรจนา	พ.ศ. 2525
8. กระท่อมไม้ไผ่	โดย โสภาค สุวรรณ	พ.ศ. 2530
9. รัตนโกสินทร์	โดย ว.วิจิตรกุล	พ.ศ. 2530
10. ก่อนสายหมอกเดือน	โดย โบตัน	พ.ศ. 2530
11. กนกลายโบตัน	โดย ศรีฟ้า ลดาวัลย์	พ.ศ. 2532
12. วิมานมะพร้าว	โดย แก้วแก้ว	พ.ศ. 2532
13. บัวเลี้ยงน้ำ	โดย โบตัน	พ.ศ. 2532
14. ลอดลายมังกร	โดย ประภัสสร เสวิกุล	พ.ศ. 2533

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพสังคมของชาวจีนในเมืองไทย
2. ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบ และลักษณะเด่นของนวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย
3. ทำให้ทราบภูมิหลัง ประสบการณ์ และทัศนคติของนักเขียนที่มีต่อชาวจีน
4. เป็นแนวทางในการศึกษานวนิยายที่กล่าวถึงสังคมของชาติอื่นๆ